

دانشگاه علوم پزشکی کرمان خدمات بهداشتی درمانی استان کرمان
دانشکده پزشکی

پایان نامه

جهت دریافت درجه دکترای پزشکی عمومی

عنوان:

بررسی میزان آگاهی، نگرش و عملکرد دستیاران پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان از
منشور حقوق بیمار در سال ۱۳۹۹

استاد راهنما:

دکتر سیمین شمسی میمندی

اساتید مشاور:

دکتر منظومه شمسی میمندی

دکتر مریم اخوتی

پژوهش و نگارش:

سید محمدصادق میردهقان

بهار ۹۹

Kerman University of Medical Sciences

And health systems

Thesis:

To receive a doctorate in general medicine

Title:

**An Evaluation of Knowledge, Attitude, and Performance of Residents
at Kerman University of Medical Science toward the Patient's Bill of
Rights (1399)**

Supervisor:

Dr. Simin Shamsi Meimandi

Advisors:

Dr. Manzume Shamsi Meimandi

Dr. Maryam Okhovati

Research and writing:

Seyed Mohammad Sadegh Mirdehghan

April 2020

فهرست مندرجات

چکیده فارسی	۶
چکیده انگلیسی	ل
فصل اول	۱
مقدمه	۱
۱-۱ مقدمه	۲
۲-۱ بیان مسأله و ضرورت اجرا	۳
۳-۱ اهداف	۴
۱-۳-۱ هدف اصلی پژوهش:	۴
۱-۳-۲ اهداف جزئی پژوهش:	۴
۱-۳-۳ اهداف کاربردی پژوهش:	۵
۴-۱ فرضیات یا سؤالات پژوهش (با توجه به اهداف طرح):	۵
۵-۱ تعریف عملیاتی و نظری واژه های کلیدی	۵
فصل دوم	۸
مروری بر مطالعات انجام شده	۸
۲-۱ کلیات	۹
۲-۱-۱ جامعه پزشکی	۹
۲-۱-۱-۱ رابطه پزشک و بیمار	۹
۲-۱-۱-۲ اخلاق حرفه ای و حق بیمار	۱۰
۲-۱-۳ اهداف منشور حقوق بیمار	۱۱
۲-۱-۴ منشور حقوق بیمار در ایران	۱۱
۲-۱-۵ مقایسه منشور حقوق بیمار در ایران و جهان	۱۵
۲-۲ مطالعات انجام یافته در زمینه آگاهی و عملکرد پزشکان و جامعه پزشکی نسبت به منشور حقوق بیمار در ایران	۱۵
۳-۲ مطالعات انجام یافته در زمینه عملکرد پزشکان و جامعه پزشکی نسبت به منشور حقوق بیمار در خارج از ایران	۱۷

فصل سوم.....	۱۹
مواد و روش ها.....	۱۹
۱-۳ نوع مطالعه.....	۲۰
۲-۳ جامعه مورد مطالعه.....	۲۰
۳-۳ روش انجام پژوهش.....	۲۰
۱-۳-۳ مشخصات پرسشنامه ها.....	۲۰
۴-۳ روش تجزیه و تحلیل آماری.....	۲۱
۵-۳ اصول اخلاقی پژوهش.....	۲۱
۶-۳ مکان و زمان انجام مطالعه.....	۲۱
فصل چهارم.....	۲۴
نتایج.....	۲۴
۱-۴ نتایج توصیفی و تحلیلی.....	۲۵
۲-۴ اهداف مطالعه.....	۲۶
فصل پنجم.....	۳۴
بحث و نتیجه گیری.....	۳۴
۱-۵- بحث و نتیجه گیری.....	۳۵
منابع و مآخذ.....	۳۹
ضمائم.....	۴۴

فهرست جداول و نمودارها

- جدول شماره ۱-۴. مشخصات دموگرافیک افراد شرکت کننده در مطالعه ۲۵
- جدول ۲-۴. میانگین نمره آگاهی دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان به تفکیک حیطه های
هفتگانه حقوق بیمار، سال ۱۳۹۹ ۲۷
- جدول ۳-۴. میانگین نمره نگرش دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان به تفکیک حیطه های
هفتگانه حقوق بیمار، سال ۱۳۹۹ ۲۸
- نمودار ۲-۴. وضعیت عملکرد دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان نسبت به منشور حقوق
بیماران، سال ۱۳۹۹ ۲۹
- جدول ۴-۴. میانگین نمره عملکرد دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان به تفکیک حیطه های
هفتگانه حقوق بیماران، سال ۱۳۹۹ ۳۰
- جدول ۵-۴. مقایسه میزان آگاهی بر حسب متغیرهای دموگرافیک ۳۱
- جدول ۶-۴. مقایسه میزان نگرش بر حسب متغیرهای دموگرافیک ۳۲
- جدول ۷-۴. مقایسه میزان عملکرد بر حسب متغیرهای دموگرافیک ۳۳

چکیده فارسی

مقدمه: در جوامع انسانی هر فرد دارای حقوق شخصی و اجتماعی است و این موضوع توسط تمامی اعضای آن جامعه مورد پذیرش قرار گرفته، در میان تمام گروه های انسانی، بیمار به عنوان یکی از گروه هایی که دارای حقوق متفاوت و ویژه ای است، شناخت می شود. مطالعه حاضر با هدف بررسی میزان آگاهی دستیاران پزشکی مرکز آموزشی درمانی افصلی پور از مفاد منشور حقوق بیماران است، از دیگر اهداف این مطالعه تعیین میزان نگرش و همچنین عملکرد این افراد نسبت به این منشور در این بیمارستان می باشد، که انجام چنین مطالعاتی کمک شایانی در حل مشکلات و ارتباط هرچه بهتر و صحیح تر بین پزشکان و بیماران را در پی خواهد داشت.

روش اجرا: در این مطالعه از پرسشنامه ای دو بخشی استفاده شده است. بخش اول پرسشنامه شامل اطلاعات جمعیت شناختی و سه بخش دوم پرسشنامه شامل سؤالات آگاهی، نگرش و عملکرد می باشد. در نهایت داده ها به کمک آمار توصیفی و تحلیلی در نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته های حاصل از مطالعه نشان داد که دستیاران دانشگاه علوم پزشکی کرمان از نظر سطح آگاهی در وضعیت ضعیف قرار داشتند و میانگین نمره آگاهی آنان پایین بود. میانگین نمره عملکرد در دستیاران در سطح بالاتری قرار داشت و بیش از نیمی از آنان در وضعیت متوسط از نظر عمل کردن به منشور حقوق بیماران قرار داشتند در مطالعه حاضر میانگین سطح عملکرد دستیاران ۶۰/۷٪ یعنی به میزان متوسط گزارش شده است در مطالعه حاضر رابطه معنی داری بین متغیرهای گرافیکی سن، جنس... با میزان آگاهی دستیاران مشاهده نگردید. در مطالعه حاضر در زمینه رابطه بین عملکرد دستیاران با ویژگی های دموگرافیک آنان تنها با متغیر سال ورود به تخصص رابطه معنادار مشاهده شده است. نتایج نگرش افراد شرکت کننده در حیطه اول برابر با $3/09 \pm 15/5$ (دامنه ۰ تا ۲۰) بدست آمد یعنی اکثر افراد با رعایت حریم خصوصی بیمار موافق بودند. همچنین با حق دسترسی به اطلاعات موافق بودند.

بحث و نتیجه گیری: در نتیجه می توان عنوان کرد جهت بالابردن سطح آگاهی دستیاران و تاثیرگذاری

آن بر عملکرد ایشان وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی باید از کلیه عوامل سازمانی، عوامل پرسنلی

و عوامل مربوط به دریافت کنندگان خدمت استفاده کند.

چکیده انگلیسی

Introduction: That every human is entitled to exercise individual and civil rights is a well-established fact. Among different communities, patients are known to have special rights. This study aims to evaluate the knowledge of residents at Afzalipour Medical Training Center, Kerman, Iran about the content of the Patient's Bill of Rights.

Method: In addition, this study attempts to determine the attitude and performance of these residents toward the Patient's Bill of Rights. The results of this study can help improve the rapport between the physicians and the patients. This study used a two-part questionnaire. The first part of the questionnaire contained demographic information while the second part focused on knowledge, attitude and function-based questions. The analytical and descriptive data were analyzed using the statistics software SPSS.

Result: The results showed that residents at Kerman University of Medical Science did weakly in terms of mastery of the Patient's Bill of Rights. In terms of performance, they did better: with more than half of them (60.7%) showing a mediocre performance toward the Patient's Bill of Rights. This study did not find a significant correlation between such variables as age, sex, etc. and the residents' command of the Bill. The only significant correlation was found to be between the residents' performance and demographic features with their commencement of the specialty program as its variable. The result of their attitude was recorded to be 15.5 ± 3.9 (in the range of 0 to 20), which means most of them respected the patient's right to privacy.

Conclusion: In conclusion, in order to increase the residents' knowledge in a way that can influence their performance, the Ministry of Health and Medical Education should make use of such resources as the organizational factors, the personnel and the clients more effectively.

منابع و مأخذ

- 1- Ghodsi Z, Hojjatoleslami S.” Knowledge of students about Patient Rights and its relationship with some factors in Iran”. *Social and Behavioral Sciences* 2012; 2012;31: 345 –8.
- 2- Bateni SM, Zeinab Sajadi, Hoseini SM.” Patient's Knowledge Rate of Illness Protocol”. *Health Information Management* 2011; 7(4): 489.
- 3- Barbosa M , Del Piccolo L, Barbosa A.” Effectiveness of a brief training program in relational/communication skills for medical residents”. *Patient Education and Counseling* 2019; 102: 1104–10.
- 4- Mastaneh Z, Del Piccolo L, Barbosaa A.” Patients’ Awareness of Their Rights: Insight from a Developing Country”. *Int J Health Policy Manag* 2013; 1(2): 143–6.
- 5- Sabzevari A, Kiani MA, Saeidi M, Jafari SA, Kianifar H, Ahanchian H, et al. "Evaluation of Patients’ Rights Observance According to Patients’ Rights Charter in Educational Hospitals Affiliated to Mashhad University of Medical Sciences: Medical Staffs’ Views". *Electronic physician* 2016; 8(10): 3102–9.
- 6- Parsapoor A, Bagheri A, Larijani B. Review of revolution of patient’s right charter. *Journal of Medical Ethics and History of Medicine* 2010;3(1):39-47.
- 7- Eleftheriola A. Patient ’s rights Translated by Tabrizi M. 1st ed. Tehran: Ministry of Health and Medical Education; 2015. [In Persian]
- 8- Roudi Rashtabadi O, Borhani F, Abbaszadeh A. Nurse’ knowledge of patients’ bill of rights, level of observation and determining effective factors on them from their viewpoints in Kerman university hospitals. *Medical History* 2014; 5(17): 37-62. [In Persian]
- 9- Mohammady S, Borhani F, Roshanzadeh M.” Moral Sensitivity and Nurse’s Attitude toward Patients' Rights”. *Journal of Medical Ethics and History of Medicine*. 2017;9(5):52-62.
- 10- Chien-YU. "The Analysis of Communication Problems and Language Barriers between Patients and Physicians in California” [dissertation]. Chung Shan Medical University; 2010.

- 11- Shafaati M, Zahedi MJ. Sociological Analysis of the Doctor-Patient Relationship (A qualitative study in the city of Ahvaz, Iran). *Journal of Iranian Social Studies* 2014; 8(1): 105-37. [In Persian]
- 12- Dargahi H, Eshaghi Sh. A Comparative Survey Between Patient Rights Charters of Iran And Other Countries. *Journal of Diabetes and Metabolic Disorders* 2007; 7(24): 91-8. [In Persian]
- 13- Leenen HJ. The rights of patients in Europe: a comparative study. Translated by Larijani MB, Abbasi M. Tehran: Sedghi; 2002. [In Persian]
- 14- Hajavi A. Comparative study of patient rights charter. *Forensic Science Journal*.2004; 10(36).
- 15- Sharifi A, Mafi A. In a study by Sharifi and Bazmi (2016) on 137 medical interns from Shahid Beheshti University of Medical Sciences 2017;6(2): 130-7.
- 16- Vejdani M, Foji S, Heydarabadi AB, Sani NH, Pourtaleb A, Imanzad M, et al. Clinical training students' awareness from patients' rights in Welfare and Rehabilitation Sciences University, Tehran (2013-14). *Medical Ethics Journal* 2015;9(33): 143-66. (in Persian).
- 17- Hojjatoleslami S, Ghodsi Z. Assessment of Medical Students' Educational Needs on Patient Bill of Rights. *Medical Ethics Journal* 2010;4(13):79-87. (in Persian).
- 18- Davati A, Mortaz S, Azimi A, Soleimani S. General practitioners' awareness about patient rights charte. *Journal of Shahed University* 2010;18(91):81-8. (in Persian).
- 19- Sarbaz M, Kimiafar K. Comparison of patient's rights in developed countries and suggestion a proper model for Iran. *Health Information Management* 2011;8(2):1-10 (in Persian).
- 20- Abbasi M, Rashidian A, Arab M, Amini H, Hoseini M. Medical staff and hospitalized patients' attitude in selected psychiatric hospitals in tehran about adaptation of patients rights charter of patients with mental disorder. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology* 2010;16(3):172-80. (in Persian).
- 21- Ranjbar M, Zargar A, Dehghani A. Evaluation of knowledge of patients in clinical trial students of Yazd educational hospitals about patient rights. *Medical Ethics and History of Medicine* 2010;3(1&5):51-60. (in Persian).

- 22- Ghaljeh M, Zakeri Z, Rezaee N, Abedzadeh R. Knowledge and practice of physicians and nurses in Zahedan University of Medical Sciences about compliance with the Patient Rights Charter. Medical Ethics and History of Medicine 2010;3(5&1):69-75. (in Persian).

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کرمان

دانشکده پزشکی - آموزش بالینی

نمره نهایی دفاع از پایان نامه

پایان نامه تحصیلی دکتر سید محمد صادق میردهقان

تحت عنوان: بررسی میزان آگاهی، نگرش و عملکرد دستیاران پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان از منشور حقوق بیمار در سال

۱۳۹۷

جهت دریافت درجه دکترای پزشکی عمومی

در تاریخ ۹۹/۲/۶ بحضور اساتید راهنما و اعضای محترم هیئت داوری دفاع و با میانگین نمره ۲۰ مورد تأیید قرار گرفت.

سمت

استاد راهنما

استاد

دکتر سپهر شمس میمندی

سمت

استاد مشاور

دانشیار

دکتر منظومه شمس میمندی

دانشیار

دکتر مریم اخوتی

مهر و امضای مسئول شورای پژوهشی بالینی

شماره ۱۳۹۷/۲/۶
تاریخ ۱۳۹۷/۲/۶
مهر و امضای مسئول شورای پژوهشی بالینی

مرکز آموزشی درمانی فاضلی پور

صور تجله دفاع از پایان نامه

جلسه دفاع از پایان نامه علتم آقای دانشجوی دوره دانشکده پزشکی

افضلی پور با عنوان

بررسی میزان آگاهی و نگرش معیار ریتال پزشکی در کانون آموزش حقوق بیمار

در ساعت ۱۱ روز شنبه تاریخ ۱۳۹۲، ۴ با حضور اعضای محترم هیئت داوران و نماینده شورای پژوهشی

بالیبی دانشکده پزشکی برگزار گردید.

سمت	نام و نام خانوادگی	نمره (از بیست)	مهر و امضاء
استاد(ان) راهنما	<u>سید محمد حسینی</u>	<u>۲۰</u>	
استاد(ان) مشاور	<u>مستقیم</u> <u>میرزا محمد</u>	<u>۲۰</u>	
عضو هیات داوران	<u>دکتر محمد...</u>	<u>۲۰</u>	
عضو هیات داوران	<u>دکتر...</u>	<u>۲۰</u>	
عضو هیات داوران (نماینده شورای پژوهشی بالینی)	<u>دکتر...</u>	<u>۲۰</u>	

پس از استماع مراحل اجرا و نتایج حاصله، پایان نامه با درجه عالی و نمره ۴۰ (از بیست) مورد تأیید قرار گرفت.

روال برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه و صحت مدارک ارائه شده شامل خلاصه مقالات و مقالات استخراج شده از پایان نامه مورد تأیید

اینجانب نماینده شورای پژوهشی بالینی می باشد.

مهر و امضاء